

BÁRFAI SZABÓ László osztályigazgatót a levéltári osztály eddigi vezetőjét új, diszesebb munkakör betöltésére a M. Tud. Akadémia könyvtárába helyezte át.”

Magyar Könyvszemle, 1925. 1/4. füzet, 165. – [Elektronikus Periodika Archivum](#)

Mi állt emögött?

Ahogy az említett életrajzból következtetni lehet, Bárfai Szabó ellentétbe kerülhetett Klebelsberg Kuno vallás- és közoktatásügyi miniszterrel annak kapcsán, hogy az Országos Magyar Gyűjteményegyetem megszervezése céljából az 1920-as években újra felmerült a Levéltári Osztály átszállítása az Országos Levéltárba, és Bárfai Szabó a miniszternek nem tetsző véleményt fogalmazhatott meg a kérdéstről.

Egyéves könyvtárigazgatói működés után Hóman Bálintot a nemzeti múzeum főigazgatójává nevezte ki a király 1923. december 15-én, beiktatása december 22-én történt. 1924-ben hozzákezdett a nemzeti múzeum átszervezéséhez a Klebelsberg-féle Gyűjteményegyetem terveinek szellemében.

Hóman helyére az OSZK élére 1924. február 15-én Lukinich Imrét, az Országos Levéltár addigi igazgatóját nevezték ki, aki így Bárfai Szabó László főnöke lett, de viszonyuk nem volt felhőtlen.

Ilyen körülmények között, a mellőzésére utaló jeleket érzékelve Bárfai Szabó László saját maga kérte áthelyezését, ami a Gyűjteményegyetem igazgatótanácsának 1924. október 28-i határozatával történt meg: Bárfai Szabó Lászlót ideiglenesen az Akadémiai Könyvtárba osztották be szolgálattételre, gyűjteményegyetemi beosztott főkönyvtárosként. Szily Kálmán, az akadémiai könyvtár főkönyvtárnoka 1924. július 24-i elhunytja után a nagy változások (épületbővítés) előtt álló intézmény ügyeinek intézésére ideiglenesen, az új főkönyvtárnok megválasztásáig dr. Bárfai Szabó László múzeumi osztályvezető kapott megbízást, így 1924. október 30-ával kivált a nemzeti múzeum kötelékéből. [[Magyar Könyvszemle, 1924. 1/4. füzet, 147.](#)]

Közben az Akadémia kereste Szily Kálmán utódját, mivel az akadémiai könyvtár vezetője csak az akadémiai tagok közül kerülhetett ki. Az 1925. január 26-án tartott rendkívüli „összes ülésen” Ferenczi Zoltánt, az akadémia rendes tagját, az Egyetemi Könyvtár igazgatóját választották meg az akadémiai könyvtár vezetőjének. Ferenczi február 5-én lépett hivatalba.

Bárfai Szabó megmaradt „ideiglenes” beosztásában, és teljes akadémiai könyvtári működése alatt, 1937-es nyugdíjazásáig „az Országos Magyar Gyűjteményegyetem (1934-től a Magyar Nemzeti Múzeum) létszámába kinevezett főkönyvtárnok, m. n. múzeumi osztályigazgató” titulussal szerepelt az Akadémiai Almanachban.

Tagsága tudományos társaságokban

Magyar Történelmi Társulat

Korán, még egyetemi hallgató korában, 1903-ban lett tagja a Magyar Történelmi Társulatnak, 1911-től az igazgatóválasztmány tagjává választották.

Magyar Heraldikai és Genealógiai Társaság

1907-től tag, 1908 és 1914 között jegyző, 1914 és 1926 között a társaság titkára volt.

Szent István Társulat

A Társulat 1925. február 27-én tartott ülésén választották meg rendes tagnak a történelem, jog és államtudományok osztályába. A Társulatban nagyon aktív tevékenységet folytatott. Székfoglaló előadását 1925. november 20-án tartotta „Széchenyi és Metternich” címmel, a két, egymást soha meg nem értő államférfi 1825–1835 közötti érintkezéséről, történelmi okiratok, egykorú politikusi feljegyzések és Széchenyi *Naplója* alapján.

Magyar Tudományos Akadémia

1928-ban levelező tagságra jelölték, de nem választották meg.

Többször szerepelt vendégként felolvasóüléseken, elsősorban a Széchenyi família történetére vonatkozó kutatásaival, de 1925. május 18-án pl. *Adatok az Akadémia történetéhez 1825–1828-ig* című tanulmányát adta elő a bécsi állami levéltárban talált adatok alapján.

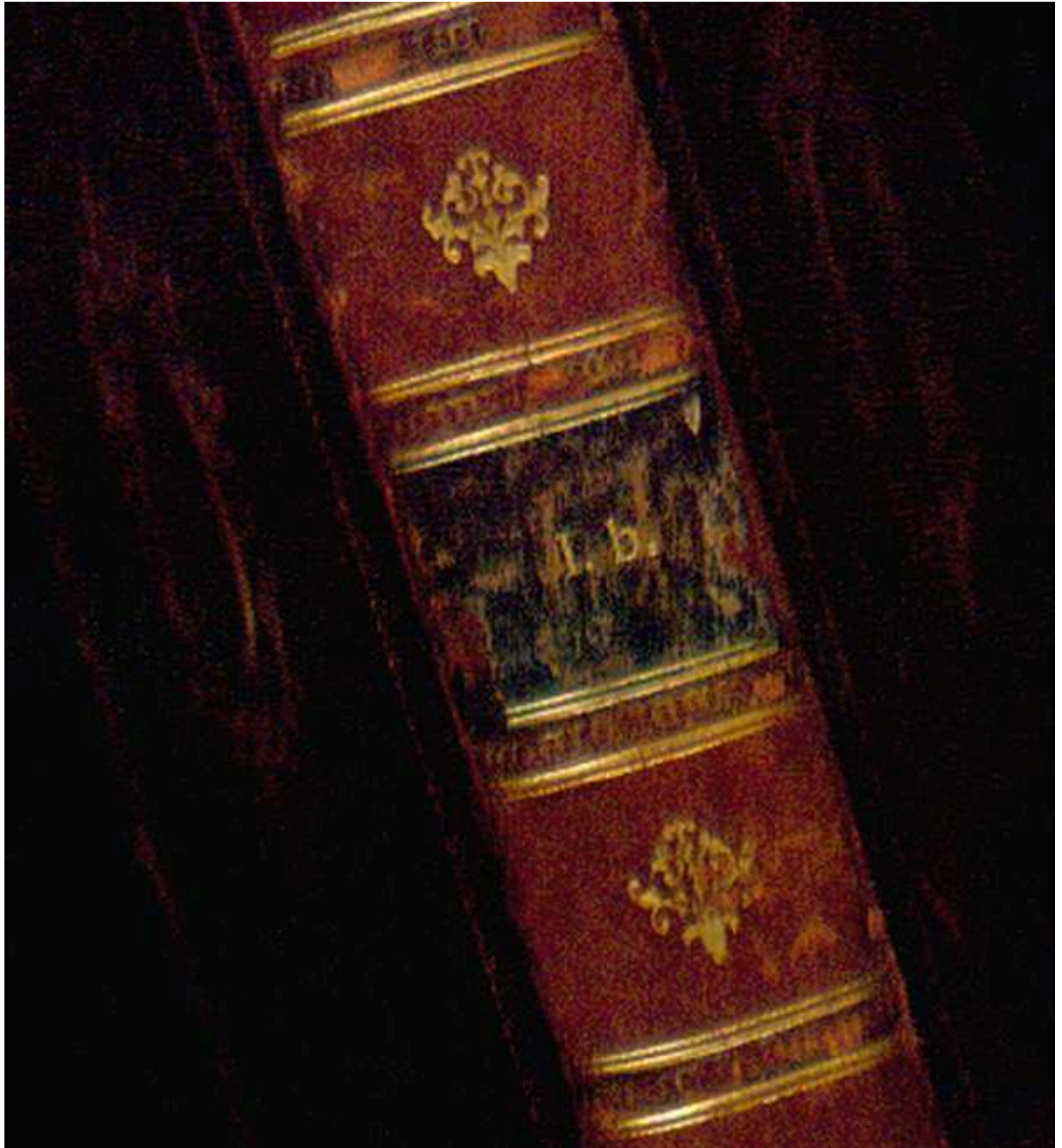
Történelmi munkássága

Történelmi tevékenységének középpontjában családtörténeti, később helytörténeti kutatások álltak.

Családtörténeti munkásságát az egyetemi évek alatt alapozta meg. Mint már fentebb volt róla szó, másodéves korában Forgách Ferenc váradi püspökkel kapcsolatos tanulmányát pályadíjjal jutalmazták, majd [Ghymes](#) [Forgách Ferencz 1535–1577](#) című életrajzát a Magyar Történelmi Társulat 1904-ben kiadta Magyar történelmi életrajzok című sorozatában. Forgáchról szóló doktori disszertációja is megjelent 1904-ben. Egyik fő műveként számon tartott *A Hunt-Pázmán nemzetségbeli Forgách család története* című kötete 1910-ben Esztergomban jelent meg.

Más családok történetével is foglalkozott (pl. a gr. Csáky családdal, az Inarchi Farkas, az Irsai Irsay és a Szilasi Pilisi Szilassy családokkal), de fő kutatási területe a Széchenyi család története volt.

Széchenyi-kutatások

Bártfai Szabó a legtöbbet Széchenyi Istvánnal foglalkozott, amiben valószínűleg az is közrejátszott, hogy a „legnagyobb magyar” által kezdeményezett tudós társaság, a Magyar Tudományos Akadémia 1925-ben ünnepelte alapításának századik évfordulóját. Bártfai Szabó Gróf Széchenyi István és kortásai című kötete, valamint a családtörténet harmadik, főként Széchenyi Istvánt bemutató kötete egyaránt 1926-ban jelent meg. A Széchenyi családdal és Széchenyi Istvánnal kapcsolatos kutatásainak utolsó terméke két kötetben 1943-ban látott napvilágot *Adatok gróf Széchenyi István és kora történetéhez 1808–1860* címmel.

Bártfai Szabó László: *Adatok gróf Széchenyi István és kora történetéhez 1808–1860*, Budapest, [Szerző], 1943. Borító – [Törzsgyűjtemény](#).

A kutatási eredmények publikálásán kívül sok előadást is tartott a témában. Egyik emlékezetes szereplése 1920. december 13-án történt, amikor a Széchenyi Ferenc halálának centenáriuma alkalmából a nemzeti múzeumban rendezett emlékünnepségen szónokaként emlékbeszédében a hazája sorsának megjavításáért szüntelenül fáradozó politikusnak és a nemzet múltjának emlékeit összegyűjtő, minden áldozatra kész mecénásnak képét elevenítette fel a hallgatóság előtt.

Előadásainak nagy részét a Szent István Akadémia ülésein, valamint más egyesületi üléseken tartotta, főként Széchenyi Istvánról. Néhány cím a Szent István Akadémia rendezvényeiről: 1927. február 4-én *Széchenyi és Wesselényi barátságának első évei*, 1929. november 22-én: *Széchenyi, Petőfi és a pesti ifjúság 1848-ban*, 1932. február 5-én: *Széchenyi István monarchikus eszméi*.

Több napon keresztül foglalkozott a miskolci sajtó azzal az előadással, amelyet Bártfai Szabó *Széchenyi lelki élete* címmel tartott a városban szervezett Szabadegyetem vendégelőadójaként 1926. február 8-án. Kiemelték, hogy:

jegyzékét bevezetővel ellátva összeállította, és a Széchényi Könyvtár kiadta címjegyzékei sorozatában. [Bártfai Szabó L. (1923)]
Széchényi István könyvtárát az OSZK kiállításon is bemutatta 1935 nyarán, Kozocsa Sándor rendezésében. 1937-ben azonban fordulat következett, amint az OSZK az évi jelentésében olvasható:

„Fájdalmas veszteség, hogy a készülő hitbizományi reformra való tekintettel a gróf Széchényi-család visszavonta letétjét, gróf Széchényi István könyvtárát, amely 1920-ban az akkor a megszállás és elcsatolás veszélyének kitett Czenkről hozatott Budapestre és helyzetetett letétbe az Országos Széchényi-könyvtárban. 1937 júliusában hiánytalanul visszaszállítottuk Czenkre.”

Hazai 's külföldi tudósítások. In: *Literatura*, 13. vf. 8. sz. (1938. április 15.), 137–138. – [Törzsgyűjtemény](#).

A könyvtár későbbi sorsa nem köztudomású, de több nyoma is van annak, hogy a II. világháború alatt, illetve után elpusztult. A Veszélyeztetett Magángyűjtemények Miniszteri Biztossága 1949. május 2-án összesen 5 művet 8 kötetben adott át az OSZK-nak a nagycenki Széchényi-kastély anyagából. [OSZKI 506/1950] Voit Krisztina tízéves, széleskörű levéltári kutatások alapján gyűjtötte össze a magán- és közgyűjtemények 1944 és 1950 közötti sorsára vonatkozó adatokat. A cenki könyvtárról ezt írta:

„Nagycenken Széchényi István egykori lakóhelyén a kastélyban üdülők kiszórták a könyvtárat, a képeket, a bútorokat – közöttük Széchényinek Angliából magával hozott darabjait –, és elégették.”

Voit Krisztina: Magán- és közgyűjteményeink sorsa a II. világháborúban és az azt követő években (1944–1950). In: *Magyar Könyvszemle*, 110. évf. 3. sz. (1994), 271. – [Elektronikus Periodika Archivum](#)

szerint *Á Bártfai Szabó család krónikája 1629-től 1960-ig* című kézirat az ELTE Egyetemi Könyvtár kéziratárában van.

Nyolcvanéves korában Kunszery Gyula készített vele riportot, amely a [Vigilia 1960/10. számában](#) jelent meg.

Bártfai Szabó László 84 éves korában, 1964. augusztus 23-án hunyt el. A róla szóló publikációkat keresve feltűnik, hogy ekkor már mintha megfeledkeztek volna róla: sem az Országos Széchényi Könyvtár, sem az Akadémiai Könyvtár nem emlékezett meg elhunytáról. Gyász hírét a Heves megyei *Népújság* közölte 1964. október 27-én.

Egyházi körökben búcsúztak tőle, az *Új Ember* 1964. szeptember 20-i számában jelent meg egy rövid nekrológ.

Műveiben azonban tovább él, még manapság is gyakran hivatkoznak adataira, olykor vitatkoznak vele.

Reméljük, hogy ezzel az írással sikerült felidézni egykori munkatársunkat, a tudós könyvtárost-levéltárost.

Rácz Ágnes

Felhasznált irodalom (a szövegben jelölt irattári forrásokon és időszaki kiadványokban megjelent közleményeken kívül):

Szabó László, B.: [Bártfai Szabó László: egy tudós történész portréja](#), [Budapest], Herminamező Polgári Köre, 1977, 26. (Zuglói füzetek)

Bártfai Szabó László: [Gróf Széchényi István könyvtára](#), Budapest, MNM Könyvtára, 1923, 102. (A Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtárának címjegyzéke; 8.)

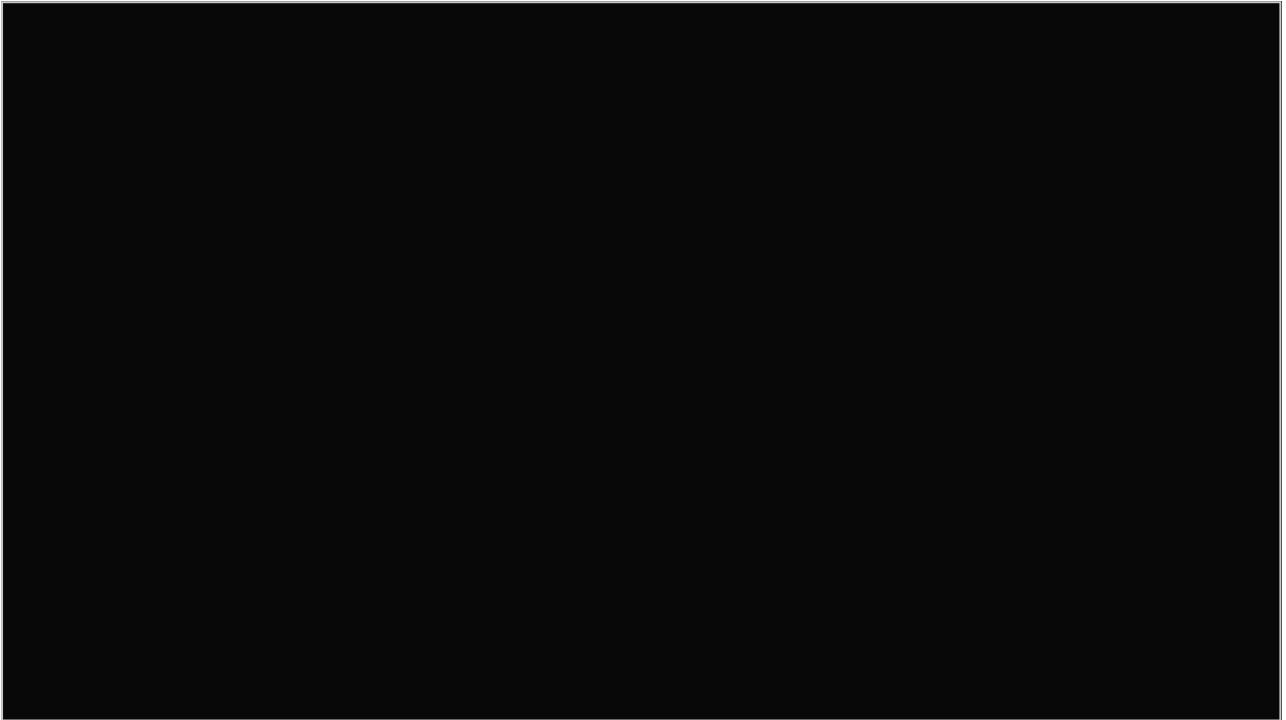
Az összeállítás [első része](#) itt olvasható.

Tetszik

[komment](#)

Címkék: [széchényi istván](#) [petőfi sándor](#) [klebelsberg kuno](#) [forgách ferenc](#) [bártfai szabó lászló](#) [széchényi ferenc](#) [rácz ágnes](#) [hóman bálint](#) [ferenczi zoltán](#) [szily kálmán](#) [lukinich imre](#) [kozocsa sándor](#) [széchényi bertalan](#) [Voit Krisztina](#)

Ajánlott bejegyzések:

A bejegyzés trackback címe:

<https://nemzetikonyvtar.blog.hu/api/trackback/id/18476593>

Kommentek:

A hozzászólások a [vonatkozó jogszabályok](#) értelmében felhasználói tartalomnak minősülnek, értük a [szolgáltatás technikai](#) üzemeltetője semmilyen felelősséget nem vállal, azokat nem ellenőrzi. Kifogás esetén forduljon a blog szerkesztőjéhez. Részletek a [Felhasználási feltételekben](#) és az [adatvédelmi tájékoztatóban](#).

MOSONYI ALIZ ES HAY AGNES: SZ

Dec 15 · Országos Széchényi Könyvtár

Save on Spotify

10:44

Keresés a blogban

Igen rajongok

Archívum

- [2025 január](#) (2)
- [2024 december](#) (17)
- [2024 november](#) (12)
- [2024 október](#) (15)
- [2024 szeptember](#) (16)
- [2024 augusztus](#) (15)
- [2024 július](#) (17)
- [2024 június](#) (13)
- [2024 május](#) (13)

[ferenc jozsei](#) (17) [fery antai](#) (30) [főigazgatói kabinet](#) (48) [földesi ferenc](#) (17) [folyóirat](#) (10) [gardonyi geza](#) (10) [gondos gábor](#) (10) [grafika](#) (14) [grafikai plakát](#) (13) [gyulai pál](#) (12) [hagyaték](#) (10) [hamvai-kovács gábor](#) (45) [hanvay hajnalka](#) (10) [herczeg ferenc](#) (10) [herman ottó](#) (12) [hess andrás](#) (15) [hésziodosz](#) (105) [hevesi sándor](#) (14) [hóman bálint](#) (11) [honfoglalás](#) (32) [horthy miklós](#) (10) [hunyadi mátyás](#) (19) [húsvét](#) (13) [huszevesamek](#) (20) [ii. rákóczi ferenc](#) (14) [illyés boglárka](#) (16) [instagram](#) (31) [interjú](#) (19) [jankovics marcell](#) (28) [jászai mari](#) (15) [jókai mór](#) (72) [józsef attila](#) (25) [kalcsó gyula](#) (16) [kárpát-medence](#) (30) [kazinczy ferenc](#) (13) [kékesi lászló](#) (11) [kelemen éva](#) (13) [képeslap](#) (18) [keresztury dezső](#) (16) [kézirat](#) (53) [kézirattár](#) (101) [kiállítás](#) (51) [kiállításismertető](#) (16) [kiegyezés](#) (37) [kincsek a nemzet könyvtárából](#) (11) [kisgrafika](#) (28) [kisgrafika barátok köre](#) (10) [kiss józsef](#) (10) [kis domokos daniel](#) (38) [klestenitz tiber](#) (29) [klösz györgy](#) (14) [kodály zoltán](#) (18) [kódex](#) (14) [kölcsey ferenc](#) (17) [kolozsvár](#) (31) [konferencia](#) (28) [konferenciabeszámoló](#) (52) [konferenciaelőadás](#) (15) [könyv](#) (53) [könyvbemutató](#) (14) [könyvtár](#) (183) [könyvtárlat](#) (13) [kopcsay ágnes](#) (23) [kossuth ferenc](#) (10) [kossuth lajos](#) (49) [kosztolányi dezső](#) (28) [kötél emőke](#) (20) [krúdy gyula](#) (10) [laborfalvi róza](#) (10) [lázár csaba](#) (10) [library](#) (31) [linómetszet](#) (31) [lipták dorottya sajtótörténeti kutatócsoport](#) (34) [liszt ferenc](#) (30) [madách imre](#) (32) [magyar elektronikus könyvtár](#) (134) [magyar könyvtárosok egyesülete](#) (10) [magyar márkák](#) (10) [magyar nemzeti levéltár](#) (16) [magyar nemzeti múzeum](#) (10) [mann jolán](#) (49) [manuscript](#) (16) [márai sándor](#) (12) [március 15](#) (11) [mária terézia](#) (16) [marosvásárhely](#) (13) [mátyás király](#) (12) [megnyitó](#) (10) [mek](#) (33) [menü2015](#) (10) [menyhárt józsef](#) (11) [mihály eszter](#) (10) [mikes kelemen](#) (12) [mikes kelemen program](#) (24) [mikszáth kálmán](#) (18) [mikusi balázs](#) (17) [millennium](#) (33) [mohács](#) (19) [mohács-szimpozium](#) (10) [molnár ferenc](#) (14) [móricz zsigmond](#) (10) [mozart](#) (10) [műemlék](#) (21) [munkácsy mihály](#) (10) [munkák és napok](#) (104) [munkák és napok – és kincsek](#) (110) [múzeumok éjszakája](#) (21) [nagy szombat](#) (12) [nagy imre](#) (23) [nagy lászló](#) (15) [nagy lászló lázár](#) (17) [nándorfehérvár](#) (10) [napló](#) (14) [naprakész ünnepek](#) (162) [németh antal](#) (14) [németh gábor](#) (10) [németh márton](#) (11) [nemzeti színház](#) (26) [nemzetpolitikai államtitkárság](#) (11) [networkshop](#) (12) [nyomdászat](#) (12) [nyugat](#) (14) [oláh gusztáv](#) (14) [olvasószolgálati és tájékoztatási főosztály](#) (27) [olvasószolgálati és tájékoztatási osztály](#) (40) [örkény istván](#) (11) [orsós julianna](#) (10) [országos széchenyi könyvtár](#) (150) [ösnyomtatvány](#) (19) [oszk](#) (231) [palásthy lajos](#) (11) [papp viktor](#) (15) [patonai anikó ágnes](#) (10) [paulay ede](#) (12) [petőfi](#) (10) [petőfi sándor](#) (76) [petry béla](#) (13) [pilinszky jános](#) (19) [plakát](#) (40) [plakát- és kisnyomtatványtár](#) (64) [podcast](#) (28) [pozsony](#) (18) [rácz ágnes](#) (19) [radnóti miklós](#) (13) [rajnai edit](#) (21) [rákóczi-szabadságharc](#) (10) [régii nyomtatványok tára](#) (11) [régii nyomtatványok tára](#) (206) [restaurálás](#) (12) [réthy istván](#) (11) [rézkarc](#) (22) [rézmetszet](#) (28) [románia](#) (11) [rózsa dávid](#) (20) [sajó andrea](#) (13) [sárközy réka](#) (10) [shakespeare](#) (15) [sik sándor](#) (10) [simon bernadett](#) (15) [sirató ildikó](#) (46) [stettner béla](#) (15) [strelisky lipót](#) (14) [strelisky sándor](#) (11) [sudár annamária](#) (15) [szabad európa rádió](#) (37) [szapolyai jános](#) (12) [szebelédi zsolt](#) (10) [széchenyi család](#) (10) [széchenyi ferenc](#) (43) [széchenyi istván](#) (30) [szegedi-szabó béla](#) (11) [szemerédi ágnes](#) (35) [szemerédi bernadett](#) (10) [szendrey júlia](#) (15) [szent istván társulat](#) (11) [szerb antal](#) (10) [szerémi györgy](#) (13) [szigligeti ede](#) (15) [színház](#) (11) [színháztörténeti és zeneműtár](#) (116) [színháztörténeti tár](#) (26) [szóts zoltán oszkár](#) (28) [szovák márton](#) (10) [szűts novák rita](#) (12) [szűz mária](#) (10) [térkép](#) (41) [térkép- plakát- és kisnyomtatványtár](#) (141) [térképtár](#) (17) [thaly kálmán](#) (11) [theatrum orbis terrarum](#) (20) [thuróczy jános](#) (10)

Licenc

Ez a Mű a [Creative Commons Nevezd meg! - Ne add el! - Így add tovább! 2.5 Magyarország Licenc feltételeinek megfelelően szabadon felhasználható.](#)

SÜTI BEÁLLÍTÁSOK MÓDOSÍTÁSA